

11. junija 1894, drž. zak. št. 91 in 111. Zveza ima strokovno izobraženega nadzornika in ker je delovanje zveze spojeno z znatnimi troški, misli ista, da na korist stvari sme računati na podporo visokega deželnega zbora.

Deželni odbor se je prepričal, da posojilnice in hranilnice po Raiffeisenovem sistemu pospešujejo ljudsko blagostanje in da torej zaslužijo pospešitve od strani dežele. Zaradi tega bi bilo le prav in pravično, da bi tudi dežela Kranjska po svojih sredstvih podpirala ustanovitev in vzdrževanje posojilnic in hranilnic po Raiffeisenovem sistemu; deželnemu odboru pa naj bi bila pri tem pridržana pravica, da jih po svojem preudarku sme revidirati.

Do sedaj obstoje na Kranjskem posojilnice po sistemu Raiffeisen in Schultze-Delitzsch.

Na podlagi tega poročila je deželni zbor po daljši debati storil naslednje sklepe: 1.) Deželnemu odboru se naroča, da izda navodilo o ustanovitvi in oskrbovanji hranilnic in posojilnic po Raiffeisenovem sistemu. 2.) V delno pokritje stroškov ustanovitve in prve oprave hranilnic in posojilnic po Raiffeisenovem sistemu sme deželni odbor po svoji previdnosti dovoljevati prispevke po 50 do 80 gld. 3.) Deželni odbor se pooblašča, da sme hranilnim in posojilnim društvom dovoljevati 4 % posojila do najvišjega zneska 300 gld. iz razpoložljivih blagajničnih zalog. 4.) Ustanovni prispevek, kakor tudi posojilo sme pa se dovoliti le pod tem pogojem, če se društvo podvrže višjemu nadzorstvu deželnega odbora, katero more le-ta izvrševati po posebnem odposlancu ali pa po zvezi posojilnic. 5.) Zvezi kranjskih hranilnic in posojilnic dovoli se za l. 1897. v pospešitev njenih namenov podpora 300 gld. iz deželnega zaklada. 6.) Deželnemu odboru se dovoli za l. 1897. za ustanovitev hranilnic in posojilnic v podporo istih kredit 1200 gld. iz deželnega zaklada.

Poučni in zabavni del.

Strašno prorokovanje.

(Ruski spisal Marlinski.)

... Tedaj sem bil strašno zaljubljen, zaljubljen, da bi bil zblaznil. O kako sem slepil te, ki so gledajoč na moje prijazno smehljanje, na moje razstresene poglede, na moje malomarno govorjenje v krogu lepotic, vsi me imeli za ravnodušnega in hladnokrvnega. Vedeli niso, da se globoka čustva baš zaradi tega redko kažejo, ker so globoka; ko bi bili mogli pogledati v moje srce, in je razumeti, bi bili se prestrašili! Vse, o čemer toliko tako radi blebetajo pesniki, s čimer se tako lahkomisljeno igrajo ženske, kar toli skrivajo zaljubljeni, je kipel v meni, kakor razstopljena kovina, nad katero se zažigajo pari, ko ne najdejo izhoda. Vendar so meni se zdeli smešni, od žalosti potrti nauduševatelji s svojimi razvnetimi srci; zoprni so mi bili vsi dvoritelji s svojim

mrzlim naudušenjem, naučenimi besedami in da bi jaz prišel v vrsto taci ljudi, zdelo se mi je najhujše na svetu.

Ne tak nisem bil jaz; v moji ljubezni je bilo nekaj čudnega, nenavadnega, celo divjega, rekel bi. Naj me ljudje pojmejo ali ne, smešen jaz biti nisem mogel. Goreča, mogočna strast se vali, kakor lava, ki vse pobere in požge, kar doseže. Razrušajoč se sama, razrušuje v pepel vse ovire, in preminja celo morje v kipeči kotel.

Tako sem ljubil... njo imenujmo Polino. Vse kar more ženska vdahnuti, kar moški more čutiti, se je vdahnilo in čutilo. Ona je pripadala drugemu, a baš to je še boljše povzdignilo ceno njene ljubeznivosti, bolj razdražilo mojo slepo strast, vzbujeno z upanjem. Moje srce se bi bilo moralo razpočiti, da sem ga zaprl z molčanjem; razbil sem ga, kakor prenapolnjen lonec pred ljubljeno žensko. Še sedaj mi zatrepeče slednja žila, ko se spomnim, da sem ljubil; če se sladkosti pozebne sreče more izraziti z glasovi, je to mogoče le s takimi glasovi. Prvi pot sem pritisnil svojo ustno k njeni roki in pri tem na vse pozabil. Zdelo se mi je, da sem se premenil v blisk; tako hitro, tako lahko, tako goreče je bilo to čustvo, če se sploh čustvo imenovati more.

Pa kratka je bila moja sreča: Polina je bila ravno tako stroga, kakor mična. Ljubila me je, kakor še nisem bil ljubljen nikdar poprej, in kakor ne bodem tudi nikdar več ljubljen: ljubila me je strastno, nežno in neoporečno... To, kar je bilo meni sveto, je njo stalo več solz, nego mene trpljenja. Kakor zaupljivo se je udalo varstvu mojega velikodušja, ravno tako je goreče prosila, da jo rešim očitanga, da je rušila zvestobo. — Dragi moj! Midva sva daleč od greha, — rekla je, — sva li pa tudi vselej daleč od slabosti. Kdor pogosto skuša svoje moči, padal; redkeje se morava shajati! Trdno sem sklenil se je nadalje izogibati.

In minoli so trije tedni, da Poline nisem videl. Treba je vam povedati, da sem služil v Severskem konjiškem polku, ki je tedaj bil v orlovski guberniji... dovolite, da vam okraja ne povem. Moj eskadron je bil nastanjen blizu graščine Polininega moža. O Božiču je moj polk dobil povelje odriniti v tulsko gubernijo in jaz sem imel dovolj duševne odločnosti, da sem odšel, ne da bi se bil poslovil. Priznavam, da me je bolje zadržavala bojazen, da izdam tajnost drugim, nego skromnost. Da zaslužim njeno spoštovanje, treba se je bilo odreči ljubezni in skušnjavo tudi premagati. Zastonj so me vabili sosedni graščaki na praznik, pri katerih se poslovimo, zastonj so me nagovarjali tovariši, ki je slednji imel kako srčno vez, da pridem na kak ples — ostal sem trden.

(Dalje sledi.)

Poučni in zabavni drobiž.

Koliko stane v Evropi vojaštvo? Evropske države imajo približno $2\frac{1}{2}$ milijona vojakov, in sicer 3.200.000 v četah na suhem ostalo na morju. K temu pa še niso prišteti niti deželni brambovci niti rezervniki. Več kot $2\frac{1}{2}$ mi-

lijard goldinarjev stane na leto orožje, druge potrebščine pa več kot 15 milijard goldinarjev. Skupni dolg vseh evropskih držav znaša 6.589 milijard, torej znesejo obresti približno tega dolga 2 milijardi, kar vse mora ljudstvo za časa miru donesti. Lepi krajcarji.

Prebivalstvo Rusije. Vsa Rusija šteje po ljudskem štetju, ki je bilo januarja t. l. 129,211.833 osob proti 108,819.332 l. 1885. Cela država meri 18,990.735 kvadratnih verst. Izmed večjih mest šteje Petrograd 1,267.023, Moskva 988.610, Varšava 614.752, Odesa 404.651, Lodz 514.780, Riga 282.943 in Kiev 248.750 prebivalcev.

Novice.

— **Občinski svet ljubljanski** je v svoji zadnji seji na predlog občinskega odbornika g. dr. Majarona sprejel ednoglasno naslednjo resolucijo: „Občinski svet deželnega stolnega mesta Ljubljane pozdravlja jezikovne naredbe, zadnji čas izdane za Češko in Moravsko, kot prepotrebno in v državnih osnovnih zakonih utemeljeno delno izvršenje jezikovne in narodne enakopravnosti ter izreka nado, da bode visoka vlada čim preje na enak način in vsaj v toliki meri zagotovila slovensko uradovanje v deželah, koder prebivajo Slovenci“. Predlagatelj je dobro utemeljil resolucijo, pred vsem poudarjaje solidarnost slovenskega s češkim narodom. — Koraku, katerega je prva storila bela Ljubljana, slede naj ostale slovenske občine, ki naj istim potom izrazijo svoje zahteve.

— **Reorganizacija sodišč.** Vsled uvedanja novega civilnopravnega reda se bodo sodišča reorganizovala in se je z dotičnimi deli že začelo. Za Kranjsko so bila sistemizovana naslednja uradniška mesta: Pri sodišči ljubljanskem 1 predsednik (V. činovni razred), 1 podpredsednik (VI. č. r.), 13 deželnosodnih svetnikov, 6 svetniških tajnikov in 6 sodnih pristavov, pri okr. sodišči novomeškem 1 predsednik (VI. č. r.), 6 deželnosodnih svetnikov, 3 svetniški tajniki in 3 sodni pristavi; pri okrajnih sodiščih so poleg mest sodnih načelnikov dolečena še naslednja mesta pristavov: po 2 mesti pri sodiščih v Postojini, Bistrici, Kranju, Litiji, Radovljici, Kamniku, Krškem, Metliki in Mokronogu, po 3 mesta pri sodiščih v Črnomlju in Kočevju, po jedno mesto pri sodiščih v Škofji Loki, na Brdu, v Idriji, v Ložu, v Logatcu, na Vrhniki, v Senožečah, v Vipavi, v Cerknici, v Velikih Laščah, v Kostanjevici, v Radečah, v Ribnici, v Žužemberku, v Zatičini in v Trebnjem.

— **Diurnisti.** Glede rešitve vprašanja o uredbi plač diurnistom (pomočnim uradnikom) so se baje v ministerstvu že sporazumeli. Sedaj se pripravlja dotična predloga. Ustanovi se posebni penzijski fond, h kateremu pristopiti bo vsak diurnist obligatorično obvezan. Pravico do pokojnine imajo oni, ki so služili že 10 let. Najmanjša penzija znaša 120 gld, najvišja 350 gld. Za pisarniška uradna mesta imajo diurnisti pred drugimi prosilci — razun certificiranih podčastnikov — prednost. Če diurnist zbolí, dóbi tri mesece celo ali pa reducirano dnevščino. Odpusti se diurnist še le, če je več kakor 6 mesecev bolan. Najmanjša dnevščina znaša za Dunaj 1 gld. za province 80 kr. Dosedanja 14dnevna odpoved se je podaljšala na en mesec. Upati je, da bode poslanska zbornica to prav mačehovsko uredbo vprašanja diurnostov znatno izboljšala tem v prid.

— **Deželnozborska stenografska pisarna.** Deželni odbor je imenoval g. Henrika Pfeifer-ja voditeljem deželnozborske stenografske pisarne. V smislu sklepa deželnega zbora preustrojila se bode stenografska pisarna tako, da bode odgovarjala vsem sedanjim zahtevam.

— **Klub slovenskih biciklistov »Ljubljana«** praznoval bode dne 5. septembra t. l. slovesno svojo desetletnico.

O tej priliki se otvori tudi dirkališče, ki ima do tedaj biti napravljeno.

— **Uradniški dom v Ljubljani.** Prvo avstrijsko-ogersko uradništvo društvo je imelo dne 15. maja na Dunaji svoj občni zbor. O tej priliki je društveni predsednik obljubil podpirati prizadevanje, da se v Ljubljani zgradi uradniški dom.

— **V Mostah pod Ljubljano** so ustanovili gasilno društvo. Društvo že šteje 30 izvršujočih članov. Brizgalnica, katero so si omislili je stala 570 gld. in shramba za orodje, ki se gradi stala bo 700 gld. To so znatni izvanredni stroški za revno občino, ki šteje le 1200 prebivalcev s 170 hišami. Novo gasilno društvo se je vsled tega obrnilo do dobrotnikov s prošnjo, da mu z darovi pomorejo k pokritju stroškov.

— **Romanje na sv. Višarje** začelo se je kakor navadno včeraj na praznik Vnebohoda Gospodovega dne 27. maja. Letos bodo stalno na gori trije duhovniki, ki bodo opravljali ondi božjo službo.

— **Poštna zadeva.** Preglednikom poštних in brzogajnih uradov v revizijskem okraju št. 2, obsezajočem policijske okraje Litija, Kočevje, Krško, Novomesto in Črnomelj je imenovan poštni koncipist g. Karol Czarda.

— **Novo cesto** mej Vačami in Litijo pridno grade. Prva polovica je že gotova. Do zime se upa celo progo izgotoviti. Delo se je malo zavleklo vsled udiranja terena in tudi troški bodo vsled tega poskočili. Z novo cesto pridobe Vače jako mnogo.

— **V Ameriko** je hotel pobegniti Peter Prijanovič, doma v Tribušah v črnomaljskem okraju, ne da bi bil še zadostil vojaški dolžnosti. Mestna policija ljubljanska pa ga je na kolodvoru aretovala in izročila sodišču.

— **Utonil** je dne 16. maja v Kokri hlapec Lorenc Slabanja. Spal je pijan ob obrežji Kokre, kar se je zavalil po strmem bregu v vodo in je utonil. Otroci idoči iz šole so videli ta dogodek. Ker je bila Kokra močno narastla, so truplo utopljenčeve dobili še le 18. maja.

— **Goljufiva potovka.** Potovki Neži Zima iz Srednjevasi v radovljiškem okraju so ljudje že več let dajali denar da naj bi nesla v kranjsko hranilnico v Ljubljani. Ljudje so ji celo tako zaupali, da so pustili hranilne knjižice pri nji spravljene. Potovka je to zaupanje zlorabila in denar, katerega so ji ljudje izročili za se porabila. Opeharila je tako 7 oseb za skupnih 1446 gld. Tatice so izročili sodišču.

— **Proglášenje svetnikom.** Včeraj dne 27. maja vršila se je v Sv. Petra cerkvi v Rimu velikanska slavnost. Papež Leon XIII. je v navzočnosti kardinalov, škofov itd. ter nebrojnega občinstva proglasil svetnikom blaženega Antona Marija Zaccaria in Peter Fourier-a. Oba sta bila duhovnega stanu. Prvi je umrl l. 1539 doma v Lombardiji, drugi l. 1640 v Lotaringiji. To je bila tretja ednaka slavnost za časa vladanja sedanjega papeža. Prva je bila l. 1881 in druga 1888. Velikanske in izvanredne ceremonije, ki so spojene s takimi slavnostmi, vzbujajo zanimanje najširših krogov in je udeležba najmnogobrojnejša.

— **Požar.** Dne 19. maja okrog 11. ure po noči je nastal pri posestniku in izdelovalcu slamnikov Francu Mazovcu v Domžalah požar, ki je uničil hišni strešni stol, nekaj oprave in obleke ter 300 slamnikov in 4000 povesnóv slamnatih kit, ki so bile pod streho spravljene. Škoda znaša 2000 gld. Pogorelec je bil zavarovan le za 975 gld. Ogenj je najbrže nastal pod streho pri dimniku, okrog katerega je bila spravljena slama.

— **Šivanko** je pogoltnila v Frankolovem pri Vojniku na Sp, Štajarskem neka šivilja; trebila si je namreč ž njo zobe, a šivanka ji je izpodrknila izmed prstov in se spopeljevala nekam po goltu. Dekle, seve v največjem strahu, peljalo se je takoj iskat zdravniške pomoči. Toda niti v Celji,